

Latweeschu Awises.

Nr. 43. Zettortdeenâ 25. Oktober 1851.

No Selgawas.

Saimneekem, wezzakeem, kam mahjas meschamallâ, buhs stipri us to luhfoht, ka behrni aplam ne skraida apfahrt bes wezzaku finnas un wehlechanas, jo irr jaw weetahm notizzees un noteekahs wehl, ka behrni pallihst meschâ un ne sinn wairs zeltu us mahjahm astrast.

Tâ ne fenn pee mums. Pee Lihwes peederriga Klobfchlna frohgera 12 gaddu wezs dehlinfch tai 28tâ September irr suddis. Al tarwu behdu! Wakkars mettahs, wezzaki fauz famu behrninu, lai nahf launagu turreht — ne warr safaukt! Rahdu stundas laiku preeksch tam wehl bija mannihts un redsehts, un par to starpu pagallam nosuddis. Sahf nu tehws ar drebbedamu firdi wiffas mallas ismekleht, gan pee wahrda fauz — wifs welti. Dohma ka no nejauschi tai Swehtes-uppeli eekrittis; fanahf wehl zitti laudis, iscet ar tihkeem un leeleem grabhekeem to uhdeni wifszauri, bet to behrninu ne atrohn. Patlabban ta behdiga finna bija ispaudusees par kaimineem un pasihstameem. Sanahf ohtrâ deenâ lihds 80 un wairak wihru, nemmahs to meschu ismekleht us to smalkako, isbreen tahm purwainahm weetahm ar leelu publinu un mohkahn, bet ta behrnina pehdinas neweens ne useet. 150 zilweki, labprahf gribbedami to mihlestibas bausli peepildiht, 2 neddetas ne-apnikkuschi weenâ meklechanâ bijuschi — tas schnelis irr un paleek noht. Skaidri brinnuma leeta! Warr buht ka tas behrns tam mescham isgahjis zauri un pee kahdahm mahjahm peeklihdis, kur shehligas firdis to peenehma un wehl lohpi. Ta tas nu tâ buhtu, tad mehs teem par sinnu schohs rakstus effam Awises eelikkuschi. Al kaut tuhwmâ jeb tahtumâ kahds warretu

sinnu doht par to behrninu, zil lohti tee wezzaki kluhtu eepreezinati, kas taggad eeksch weenahm affarahm un behdahm sawas deenas un naktis parwadda! Bet mehs to behrninu pawehlam ta debbesu-tehwa shehligai apgahdashanai. Lai nu winsch buhtu kur buhdams, dsihws jeb mirris, winsch stahw ta muhschiga Tehwa sinnâ. Deews pawehlehs saweem swehteem engeleem to jauno dwehfeliti pafargahf. Paleek pastahwigs tas wahrds, mums labbi pasihstams: Lai mirstam mehs jeb dsihwojam, Mehs Deewa Kunga buhsim. Tam mehs eeksch Kristus peederram, Mei pasubduschi kluhsim. No nahwes Kristus pestiht mahf, Tapehz mehs Deewu teizam, Amen.

Selgawâ, 22trâ Oktober d. 1851.

Selgawas Latweeschu rihta mahzitajs
Conradi.

No Sehlpils un Sunnakstes,

no 11ta September 1851.

Gads eeksch ta sawadi rahdahs, ka seemaslauki ne wiffai labbi isderwuschees un kullâ ne rohnahs; wairak ka weenu puhru rudsu no wesuma retti kahds dabbu. Seens irr gohdigi fanemts, un ir waffaras-lauki, kas ilgi neplauti stahweja un zaur leetu pue, gohds tam Tehwam debbesis, tohp taggad fanemti un tur irr preeks ko stattitees. Kasinn tur daudseem, kam truhkums pee rudseem, atkal atweeglinafchana rahdissees. — Zaur kruffu 30tâ August Sehlpils meschakunga, basnizlunga, dseedataja muishas un arridsan wezza un jauna Sehlpils muishas apstahdetas. — Bet pee schahm behdahm eepreezina atkal Deewa wahrdi zilwekus, un abbas basnizas, Sehlpille un Sunnakste, il swehtdeen ar laudim pilnas, un pee latras basnizas pee-eet ar teem Wahzeescheem lihds

4000 Deewaldneeki par abbaam reisehm. Lai tad tas Ewangeliums lihds pafaules galla tur flaidri tohp mahzihts un laudis pehz ta Kunga Jesus Kristus preekschsihmes dsihwodami no mahneem flaidri Deewam kalpotu, un ka mihlestitiba fawâ starpâ ne isdsistu.

Mehs jums jau mihteem laffitajeem preeksch kahdeem 6 gaddeem no ta sinnaš dewam, ka pafaule ir laizigâ buhšhanâ gudrafa palikkuse un ka tapehz Piffu esars, kas pahrluhsdams dauds muishas pohstija, semmaks tappe likts zaur Piffes uppes tihrišanu. Scho gadd atkal weenu neddeku rakle ar 100 wihteem un tohp teiktis, ka wehl rakšocht. Schis esars arweenu wehl par augsti stahwedams pohsta dauds simtu puhru weetâš semmes un plawas, un daschâš mahjâš ubhens fittahš no esara eeksch dahrssem eekschâ. Kaut gan krašti un mallas faufaki palikkufchi, tomehr wehl pulks darba atleek, kamehr krašti pawiffam faufi paliks. Bet tad ar ne-isteizams labbums rahdisees!

Mums Augschgallescheem ihstais semmes-špehts starp kalneem dsihwodameem rohnahš leižâš, esarâš un plawâš, ka arribšan daschâš pohrâš. To ir laudis labbi sim, un no duhstehursenni us wahjeem laukeem wedd. Kam nu gan zilweki allaschin tibto pehz ta, kas tuwakam peeder! Wiſseem ſcheit peetiktu, ja gribbetu uhdeni nolaiſt un pohrus zaurrakt, esarus atspundeht, uppes tihriht, tad wiſſi warretu mantâš kraht pehz Deewa prahta eeksch faweem ſweedreem un wiſſeem peetiktu. Bet daschdeen wehl laudis redſami, kas Deewa dahwanâš ſamaita, reekstus, kas gattami gan drihs mandelu kahretâ un wehrtibâ stahw), ſaklus nopluz, kas nekam geldigi, ſemmenes un zittâš dahrgâš ohgâš puſſ-falkâš ſalaffa, tâ Deewa mihlestitibu apſmahde un rahda, ka tee tai narw zeenigi. To paſchu no teem warr ſaz-ziht, kas ſiwis un wehſchus, kas par zilweki pahrtiſſchanas no Deewa radditi, zaur aplamu linnu-mehrzeſchânu uppes iſpohſta, ka teem behrneem un behrnu-behrneem maſ ko atlikš.

Et—r.

Saunaš sinnaš.

No Skohdes puffes, tai Stâ Oktober. Mehš fawus laukus us scho puſſi, paldees Deewam! nokohpuſchi. Rudſi bij gan labbi no auguma, bet kuktoht maſ lohne. Meeschi diſcheni, taſ ſebbejee jaw ſliktaki; auſaš, ſirni un linni gan labbi. Kartuppeli maſi no auguma un maſ appakſchâ, un tee paſchi ſlimmi; agreja ſurte laikâ ſtahditi labbaki isdewuſchees. Dahrsa-augli bij maſ; jo ſeedu-laikâ daudſ tappe no falla maitati. Dahrsa-fakneš gan labbas. — Par wezzeem Tehkabeem tē jaw pirma ſalna itt leela bija, tâ ka ſebbejee meeschi, ſirni un kartuppeli daudſ weetâš ap-falle. — Seena scho gadd daudſ maſak kâ pehrn. Leiſchâš jaw par ſeena birkawu taggad lihds 1 rub. 70 kop. f. makfa. Ruddenš, jeb kâ mehds ſaukt to wezzu bahbu waſſaru, ir ihſten jaukš! — No pirma lihds pat 25tam Septemberam mums tē itt kohſch, ſilts un fauſš laikš, kâ preekš bija laukâ ſtahweht. — Rudſiſchi kohſchi ar to jauku laiku eefehluſchi; bet dsirdam, ka weetâš eſſoht tee no tahrpeem zirſti tappuſchi. — Lohpi ſchinni gabbalâ gohdš Deewam! wiſſi weſſeli.

Muhsu rohbeſchi tohp no pat jauna gadda zeeti ween apſargati, lai brandwihnu no Kurſemmes us Leiſcheem ne wedd. Kaš tahdeem augſteem Keiſerikleeem likkumeem prettim darra un nokerts teek, dabbohn noliktu ſtrahpi.

*

*

*

No Wahneš. Pehz ihſaš ſlimmibaš irr tai 16tâ August m. d. Wahneš mahzitajš un Kuldigâš baſnižâš aprinkâ prahweſtš So-hann Friedrich Seeberg fawu garru is-laidis. Wiſch to wezzumu no 60 gaddeem panahziš un 34 gadduš mahzitaja-ammata uſtizzigi ſawai draudſei par ſwehtibu ſtrah-dajiš. # #

No Wahzſemmes 1mâ August 1851.

Ēaš jaunš pilſehtš Bahden ar wiſſu ſemmi apfahr tappe no Deewa ar leelu nelaimi pee-mellehtš. Tanni nakti no 31mâ Juhli us 1nu August ſemme ſahze trihzeht ar tahdu

leelu debbeschu-plihsumu, ka neweens zilweks tahdu wehl ne bij peedfihwojis. Ne ar wairdeem warr scho nelaini isteikt, kas tur bij redsam, ne weens tilts pilsehta ne palikke ne apstahdehts, pluhbi wiffus nobeidse un wiffi swanni no tohrneem us paligu laudis safauze, un laudis dewahs glahbschanas pehz us kalneem. Sawadi waldbischanas fullaini to pawehleschanu apfluddina, ka teem, kam wehl mahjas irr, buhs tohs usneim, kam wairs mltteklis newoid. Ir Lichtenthal pilsehts ar uhdeni apneimts un no pastu namma leelus plohsfus taifa, ka zilweki warr no turreenes isglahbtees. Tahlak pee Nastatt un zitteem pilsehteem wehl leelaka nelaine.

No tahdahm breefmahm retti ko Kursemme dsirdam. Mums tiklai tahds frusts tohp no Deewa uslikts, ko mehs warream sawa mihta tehwi-semme weeglak panest. Mehs pelnam sawu maifi ar preeku un dsihwojam drohschi. Bet zeek leetas warretu wehl labbak eetaisih, ja tiklai sawu labbumu paschi ar gudribu gribbetum apgahdaht!

St—r.

Sweschas semmes sinuas.

No Stalijas raksta tai 21ma August m. d., Neapeles fehnina walsti, ka tas pilfatinsch Bahri gluschi no semmes trihzeschanas isposstihst. Wiffi nammi irr tur saplohsiti jeb arri semme fagrimmuschi, ka ne kas naw atlizgis. 700 zilweki irr appalsch ta pilfatina gruscheem un pelneem nosisti attrasti.

* * *

No Londones. * E tanni brihnum leela glahsu-pille arridsan warr dabhuht rausi (Pastete) 400 mahzinas smaggu redseht, kas ar 200 irbehm peebahsts un jaw preeksch 6 mehnescheem zepts, un wehl naw wezs tappis. Pawahrs, Sansens wohreda no Dantes, kas to rausi zeppis, galwo, ka schis rausis 60 gaddus itt prisch stahwefchoht. Arri sawa skunste tahdu rausi zept!!

Tanni pascha pilli atrohn pee seenas itt jauku wihwola-kurwiti karrajamees. Tu warr buht to dsirdejis eefaulsees: „Nu ko tad tas

tur darra? Woi arri kahds skunstes-darbs, ka to preeksch rahdischanas turr?“ Kurwihst ne tohp wehrtibas un skunstes deht rahdihts, bet talabbad. Ea un no kam tas taifhts; un — tas taifitajs irr kahda neredfiga, kurla un meh ma meitene bes rohlahm. Meitenes kahjas, ar kam ta to kurwiti pinuse, proht tik knaschi un kohschi strahdaht, ka dasch ar rohlahm un azzim wehl ta ne prattihst. Uk! Deewa brihnuma darbi, kas ir wahjas zilweku meefas parahdahs!!

Arridsan tai leetu-rahdischanas-pilli irr gulta redsama, kas waklara, kad zilweks eegulkahs un rihta nodohmata laikâ gribb uszeltees, tam ne wajag ne buht liktees uszeltees no zitta, jo gulta tanni noliktâ laikâ patte no sewis fakriht un gulletaju usmohdina, un ta, ka gulletajs us kahjam stahwoht atrohnahs. — Woi dsirdi ko pafaule spehj isgudroht?! n—g.

Naw wajadsigs!

Preeksch kahda mehnescha peenahl kahda pilfata (ta pilfata wahrdu efmu peemirsis) pee kahda baggata namneeka lohga waklara 8 musikanti, un itt ilgi tam kohschi jo kohschi preekscha spehle, ka gan drihs schim pehdigi zaur lohgu stattotees ir apnikke tik ilgi klausotees. Kad nu musikanti jaw gan drihs kahdu puffsundu bija spehlejuschi, tad atstahjabs un taifabs prohjam eet. Namneeks, kas weens pats sawa namma dsihwoja, eedewe teem labbu dserramu-naudu, brihnedamees, ka schee tik labfirdigi scho waklar, kur winsch weens pats mahjas, to ta labbi weentuliba eepreezinajusch, teem musikanteem naudu dohdams tas wehl itt preezigi patenzina. Schee to naudu panemdami un prohjam eedami tik fakka: „Naw wajadsigs!“ — Kad schee jaw prohjam nogahjuschi, eet nu namneeks sawas zittas istabas sehtas puffe, un atrohn wiffas tabs labbakas leetas isneimtas. Kamehr schee spehleja, zitti atkal tabs leetas isnehme un prohjam aisnessa, ka schis ne manniht ne manniya. Nu tik namneeks eeflattijabs, ka musikanteem taifniba, kad tee prohjam eedami teize: „Naw

waijadfigs tenzinabt." So të teescham ne waijadseja wißs tenzinabt, jo musilanti të stipri spehlejuschi, ka wißas labbas leetas no istabas isdanzajufchas. —g.

15) Kas të isstatahs kà kakkis un taf naw kalle?

(Utbildeschana nahkamà lappà.)
E. F. S.

Reekstini pawallas brihschòs uskòschami.

(Mosas, ihsas mihklas.)

(Kad nu mihli lassitaji daschu no scheem maseem reekstineem, kò wakkas-lailòs esmu fassitijis un fums uskòst dohdu, atrastu tufschu jeb tahrpu isehstu, tad ne dohdeet wißs falassitajam ween to wainu, bet dohmajeet tif, ka tee warr buht par agri noplubkti, jeb preefchu meschà augufchi.)

- 1) Kad fakkim sohbi fahp?
- 2) Kàlabbad ne warr sigs par skrohderi tapt?
- 3) Kàlabbad fakkis atpakkat stattahs, kad fums to dsennahs?
- 4) Kàlabbad gailis dsedams azzis aistaisa?
- 5) Kàhdam dsihwam raddijumam irr gatta ekkshà un kauli laukà?
- 6) Kà falihdsinajahs leelmannis ar kalleja plehshahm?
- 7) Kàhdà walfti naw nekahdi sagti?
- 8) Kurfch lohps irr tas stiprakais pafaulé?
- 9) Kad warr uhdeni feetà no dihka atnest?
- 10) Kad irr lauwa tif dikti ruhkufe, ka wißfi zilweki to irr dsirdejuschi?
- 11) Weena tehwa behrns, weenas mah tes behrns, un taf ne weena zilweka dehs. Usminni kas tas bija?
- 12) Kas arweenu taifnibu runna?
- 13) Kas eet wehl rihtig aki kà pulkstens?
- 14) Pirms itt balts kà sneedinsch, Tad itt falksch kà deedinsch, Wehd is farkans paleef gan; Teiz, kà mihkla gan nu skann?

Teefas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserikkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wißas Kreemu Walts ic. ic. ic., tohp no Slobkenbekkes pagasta teefas wißi tee, kam kahdas prassichanas pee të April: mehnesi f. g. nomirruscha Slobkenbekkes Dakku fainneeka Jehlab Lohjis, — usajzinati, diwoju mehneschu starpà, prohti lihds Imu Dezember f. g. sawas prassichanas pee schihs pagasta teefas usdoht, ar to pamahzishanu, ka tohs, kas lihds tam noliktam terminam sawas prassichanas ne buhs peeteifuschchi, wehlaq wairs ne klausihis, bet turpretim teem muhschigu fluffuzeeshanu uslihs. Tapat arri tee, kas tam nelailim kaut kò parradà, tohp usajzinati, pee dubbultas strafpes famos parrodus lihds tam wirspeeminetam terminam pee schihs pagasta teefas aismakshat. Slobkenbekkes pagasta teefa, tai 6tà Oktober 1851.

(R. S.) +++ Pagasta wezzakajs Uns Traufmann.
(Nr. 148.) Gutmann, pagasta teefas frihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserikkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wißas Kreemu Walts ic. ic. ic., tohp no Strafes un Sahrzenes pagasta teefas wißi tee, kam kahdas tainwas prassichanas jeb mantibas teefas pee tahs atstahsas mantas tahs scheid preefch 7 gaddem nomirruschas atraitnes Dorothea Gottlieb Briakmanu, dsinnuschas Jablonsky, jeb ja kas dohmatu kò mantohht, usajzinati un saukti, gadda un deenas starpà, no tahs deenas rehtinajohht, kad schi fluddinaschana trescho reis Awises buhs stahwejusi, kas par to beidsamo peeteifschanas-terminu nolikta, moi paschi, moi zaur weerneekem, fur tabdi wehleti, un fur waijadfigs ar assistenteem un pehrminderem schi teefas weetà atnahkt un tif labb sawu mantibas-teesu kà waijadfigs peemoldeht, kà arri tahs peerahdischanas-sihmes par tam nrahdiht, jo zittadi tohs, kas sawas prassichanas ne buhs usdewuschchi, no tahs atstahsas mantas isflehgs un wehlaq wairs ne klausihis. Strafes un Sahrzenes pagasta teefa, tai 29. September 1851.

(Nr. 141.) Nikkel Straup, pagasta wezz. 1
E. Hildebrand, pag. teefas frihw.

S i n n a.

Mihkais E. F. S. no G. Paldees par juhsu grahmatu. Tahs sinnas, kò juhs gaideet, no teefahm ne warreju sadabbuht. Us preefchu, zerreju, gan atkal buhs. Atkal jaunu animatu esmu peedabbujis kshat, kursemmes lauku-lohpschanas Awises rakstihht; tabehl naw wakkas no Wabzu Awischu sweschas semmes sinnas israkstihht. Pateifschu no freds, kad juhs, manni draugi, par to gahdaseet; bet ne launojeetes, ja dascha sinna mannim ne leekahs derriga buht. Diwi galwas, diwejahds padohms.

E—j.

Brihw drikkshht: No judymallas-gubernias aughtas waldischanas puffes: Kollegienrath v. Braunschweig. Jensor.